

ДЕЯКІ ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТІВ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Україна, 61002, Харків, вул. Фрунзе, 21, тел. (0572) 40-06-13

Оскільки взаємодія елементів процесу дистанційного навчання є діяльністю певного виду, а в сучасних умовах інформаційного суспільства з'являється необхідність формування творчої особистості, вся система дистанційного навчання приймає проблемно – діяльнісний характер. Нова парадигма, у тому числі і дистанційне навчання, розглядає процес навчання як формування готовності до діяльності, тобто сприйняття – засвоєння – присвоєння – вироблення особистісної інформації, спрямованої на діяльність. Питання про характер впливів позитивних і негативних емоцій на ці процеси має велике практичне значення для педагогічної практики як в традиційному, так і дистанційному навчанні. Емоційна сфера у цьому випадку – база даних, ядро мотивації, підтримка в діяльності. Емоції повинні спонукати до діяльності. При цьому можливість впливу через емоційну сферу використовується на всіх етапах навчання.

Щоб охопити весь спектр навчання, необхідно максимально впроваджувати в нові інформаційні технології таку систему передачі навчальної інформації, яка буде забезпечувати активну діяльність, будучи цілком дуплексною (двосторонньою) і володіючи широким діапазоном відтворення і перетворювачами, що дозволяють переживати емоційний підйом при засвоєнні високоточних знань. Така мережа повинна поєднувати в діяльності мотивацію, викладання, навчання, необхідну суму інформації і правила постановки завдання з метою не тільки формування навичок діяльності, але й особистісних її інструментів, що могли б бути перенесені в аналогічні, і не тільки, реальні ситуації.

Відомо, що студенти відчують внутрішній опір при необхідності працювати за підручником і взагалі опираються слову «треба». Це одна з психофізіологічних закономірностей сприйняття інформації, яка полягає в тому, що майже будь-якій людині властивий внутрішній опір. Він існує об'єктивно незалежно від людини і пов'язаний з її емоційною сферою і настроєм. Переживання студентом свого ставлення до навчання і до самого себе у формі задоволення радості, або навпаки, незадоволення складає сферу його емоцій (позитивних чи негативних).

В дистанційному навчанні необхідно створювати підхід, заснований на співробітництві, а не на авторитаризмі, побудованому на командах, наказах, імперативі. Адже поради і рекомендації сприяють розвитку пізнавальної діяльності більше, чим обов'язкові завдання зі строгим і неухильним контролем їхнього виконання. Підхід: «хоче – може – повинен» спрацьовує краще, ніж «повинен – може – хоче». Це забезпечує емоційний фактор, який присутній у процесі навчання. Емоції – це стимул до діяльності, а діяльність – це активність, яка спонукована мотивами і направляється метою. Необхідно вибрати оптимальну міру керування навчанням, витримавши при цьому співвідношення: більша міра керування – нижче рівень самостійності в діяльності тих, яких навчають, менша міра керування – вище рівень самостійності.

Таким чином, при організації навчальної діяльності в дистанційному навчанні дуже важливо викликати і підтримувати інтерес до виконуваної роботи, створювати відповідний емоційний клімат – це необхідна умова успішності навчання.

Одним з дієвих прийомів стимулювання інтересу до навчання є створення ситуації успіху у студентів, які зазнають певних труднощів у навчальному процесі. Відомо, що без приємних хвилювань та радощів неможливо розраховувати на подальші успіхи в навчанні. Тому викладачам слід так підбирати матеріал, щоб студенти отримали на

відповідному етапі доступне для них завдання, що дало б їм впевненості в собі. Важливу роль в створенні ситуації успіху відіграє забезпечення сприятливої емоційної атмосфери в ході виконання навчальних завдань.

В процесі дистанційного навчання опора робиться, в основному, на вербальні форми. Викладачу необхідно пам'ятати, що слово, яке несе інформацію, є найважливішим елементом у процесі навчання і впливає лише тоді, коли несе в собі впевненість і наповнене емоціями учня. Слово – найдужчий вплив, але воно повинно бути оформленим. Ефективним засобом встановлення психологічного контакту зі слухачами може служити звернення викладача до власних думок і переживань. Адже в ньому учні бачать сьогодні не тільки джерело інформації, а оригінальну особистість із самостійними судженнями щодо тих або інших подій. У мистецтві слова наступила нова пора. Воно звільняється від формалізму, сумовитого штампу і перестраховки. Звичайно, у цьому випадку потрібно більше попередньої роботи: потрібно розробити систему питань, що приведуть учнів до потрібної емоційної напруги і до наступних правильних висновків. В дистанційному навчанні існують засоби словесної активізації емоцій: проблемні питання, пошук ідеї «зняття» виникаючих розбіжностей, висування нових ідей, визначення закономірностей і їхнє обґрунтування, прийняття рішень і розробка схеми дій, складання плану і пошук способу рішення задач, перевірка істинності отриманого результату та ін.

Процес дистанційного навчання повинен припускати оволодіння студентами системою знань вмінь і навичок, досвідом творчої діяльності, досвідом емоційно – ціннісного ставлення до навколишнього світу та себе, гуманних відносин.